

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-130/24 – 1

Lieta C-130/24

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2024. gada 16. februāris

Iesniedzējtiesa:

Verwaltungsgericht Düsseldorf (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2024. gada 16. janvāris

Prasītāja:

YC

Atbildētāja:

Stadt Wuppertal

8 K 8657/22

LĒMUMS

administratīvajā procesā

YC kundze, [..]

prasītāja,

[..]

Pret

Stadt Wuppertal [Vupertāles pilsēta], [..]

LV

atbildētāja,

sakarā ar ārvalstnieku tiesībām (uzturēšanās ģimenes apvienošanās nolūkā)
šeit: uzturēšanās tiesības, kas izriet no LESD 20. panta

[..]

[..] 8. *Kammer des Verwaltungsgerichts Düsseldorf*

[Diseldorfas administratīvās tiesas 8. palāta]

2024. gada 16. janvārī

nolēma:

Apturēt tiesvedību.

Saskaņā ar LESD 267. pantu uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- 1. Vai LESD 20. pantā paredzētās uzturēšanās tiesības ir atkarīgas no tā, vai vīzas izsniegšanas procedūra, kura atbilstoši tiesību aktiem ir nepieciešama valsts uzturēšanās atļaujas izsniegšanai, var tikt samērīgi atsākta īsā, nozīmīgi ierobežotā laikposmā?**
- 2. Vai LESD 20. pantā paredzētās uzturēšanās tiesības rodas saskaņā ar Savienības tiesībām un valsts iestādēm tās ir vienīgi jāaplicina, vai arī valsts iestādēm ir pilnībā jāpiešķir šādas uzturēšanās tiesības?**
- 3. Gadījumā, ja uzturēšanās tiesības saskaņā ar Savienības tiesībām rodas automātiski: kurā brīdī šīs tiesības rodas?**
- 4. Gadījumā, ja valsts iestādēm ir jāpiešķir uzturēšanās tiesības: kurā brīdī tās *ex tunc* ir jāpiešķir?**

Pamatojums

I.

- 1 Prasītāja ir 1988. gada 6. februārī dzimusi Kamerūnas Republikas pilsoņe. Viņa ir līdz 2028. gada 23. martam derīgas pasēs turētāja.
- 2 Prasītājai 2019. gada 25. septembrī Polijas pārstāvniecība studiju nolūkā izsniedza līdz 2020. gada 23. septembrim derīgu ilgtermiņa vīzu (D kategorijas vīza). Ar šo vīzu prasītāja 2019. gada 28. septembrī ieceļoja Šengenas zonā un Polijā uzsāka studijas.
- 3 Pēc tam prasītāja izceļoja no Polijas, ieceļoja Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā un 2020. gada 1. augustā pieteicās atbildētājas kompetentajā iestādē

(imigrācijas iestāde). Viņa bija ieplānojusi 2020. gada 1. oktobrī sākt darbu Vācijas Federatīvās Republikas Brīvprātīgo dienestā un atbildētājam telefoniski apvaicājās par šajā ziņā esošajām iespējām.

- 4 Atbildētāja aicināja prasītāju izceļot no valsts un pēc tam, kad prasītāja bija norādījusi, ka vēlas brīvprātīgi izceļot, izsniedza tai izziņu robežšķērsošanai. Ar 2020. gada 6. novembri atbildētāja tika rakstiski aicināta nekavējoties izceļot no valsts.
- 5 Prasītāja Vācijas Federatīvās Republikas teritoriju nepameta. Turklāt deklarētajā adresē viņa iestādēm arī vairs nebija sasniedzama. Tikai 2021. gada 23. jūnijā prasītāja atkal sazinājās ar atbildētāju.
- 6 Prasītājai 2021. gada 24. septembrī piedzima bērns, kuram ir no tēva iegūta Vācijas pilsonība.
- 7 Prasītāja ar savu bērnu dzīvo vienā mājsaimniecībā. Bērna tēvam ir maz saiknes ar savu bērnu. Viņš to apmeklē tikai nedēļas nogalēs un ik mēnesi maksā tam alimentus 200 eiro apmērā. Turklāt bērna tēvam ar darbu saistītu iemeslu dēļ vairākas nedēļas nav iespējams rūpēties par bērnu. Aizgādības tiesības atbildētājam ir vienai pašai.
- 8 Prasītāja ar 2022. gada 12. aprīļa pieteikumu lūdza viņai izdot uzturēšanas atļauju aizgādības tiesību īstenošanai.
- 9 Šo pieteikumu atbildētāja neapmierināja. Tādēļ prasītāja 2022. gada 13. decembrī cēla prasību.
- 10 Tiesvedībā tiesā atbildētāja apgalvo, ka uzturēšanās atļaujas izdošana esot izslēgta. Prasītāja no 2020. gada decembra līdz 2021. gada jūnijai beigām neesot bijusi sasniedzama. Līdz ar to viņas rīcība atbilstot *Aufenthaltsgesetz* (Likums par ārvalstnieku uzturēšanos, nodarbinātību un integrāciju Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā; turpmāk tekstā – “*AufenthG*”) 95. panta 1. punkta 2. apakšpunktā minētajam noziedzīgām nodarījumam. No tā saskaņā ar *AufenthG* ar 5. panta 1. punkta 2. apakšpunktu izrietot, ka pastāv izraidīšanas intereses, kurām ir pretrunā uzturēšanās atļaujas izsniegšana un no kurām nevarot atkāpties. Turklāt uzturēšanās atļaujas izsniegšanai priekšnoteikums ir ieceršana ar nepieciešamo vīzu. Tādas neesot. Esot sagaidāms, ka prasītāja atsāks vīzas izsniegšanas procedūru, kas prasot mazāk nekā vienu mēnesi. Viņa varot izceļot kopā ar savu bērnu, kuram ir Vācijas pilsonība, un vīzas izsniegšanas procedūru atsākt Kamerūnā. Bērna labākās intereses tādējādi neesot apdraudētas. Turklāt neesot uzturēšanās tiesību priekšnoteikumu saskaņā ar LESD 20. pantu. Kopīgi izceļojot vīzas izsniegšanas procedūras atsākšanas nolūkā, Vācijas pilsonim, kas nav skolas vecuma bērns, Savienības teritorija ir jāpamet īslaicīgi, tādēļ būtiskās tiesības šādi netiekot ierobežotas. Ar bērna tēvu esošas saiknes pārtraukšana mazāk par vienu mēnesi esot pieņemama.

- 11 Ar 2023. gada 23. novembra starpspriedumu (kas nav stājies likumīgā spēkā) atbildētājam tika noteikts pienākums no sprieduma pasludināšanas dienas izsniegt prasītājam uzturēšanās atļauju saskaņā ar *AufenthG* 28. panta 1. punkta pirmā teikuma 3. punktu.
- 12 Līdz ar to iesniedzējtiesa turpina izskatīt lietu, kurā lūgts noteikt, ka prasītājam uzturēšanās tiesības pienākoties arī par laiku pirms 2023. gada 23. novembra. Saskaņā ar valsts tiesībām uzturēšanās atļaujas izsniegšana par laiku pirms 2023. gada 23. novembra nav nepieciešama.

II.

1.

- 13 Strīda tiesisko regulējumu veido šādi noteikumi:

Savienības tiesību normas

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 20. pants.

- 1) Ar šo ir izveidota Savienības pilsonība. Ikvienu personu, kam ir kādas dalībvalsts pilsonība, ir Savienības pilsonis. Savienības pilsonība papildina, nevis aizstāj valsts pilsonību.
- 2) Savienības pilsoņiem ir ar Līgumiem piešķirtās tiesības un ar tiem uzliktie pienākumi. Tiem, cita starpā, ir:
  - a) tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstu teritorijā;
  - b) tiesības balsot un tiesības kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās un dzīvesvietas dalībvalsts pašvaldību vēlēšanās ar tādiem pašiem nosacījumiem, kā attiecīgās valsts pilsoņiem;
  - c) tiesības tās trešās valsts teritorijā, kurā nav pārstāvēta dalībvalsts, kuras pilsoņi viņi ir, uz jebkuras dalībvalsts diplomātisko un konsulāro iestāžu aizsardzību ar tādiem pašiem nosacījumiem kā attiecīgās valsts pilsoņiem;
  - d) tiesības iesniegt lūgumrakstu Eiropas Parlamentā, rakstīt Eiropas ombudam un Savienības iestādēm un padomdevējām struktūrām jebkurā no Līgumu valodām un saņemt atbildi tajā pašā valodā.

Šīs tiesības īsteno saskaņā ar nosacījumiem un ierobežojumiem, ko nosaka Līgumos un ar to īstenošanai paredzētajiem pasākumiem.

Valsts tiesību normas

Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (Aufenthaltsgesetz – AufenthG), pieejams tīmekļvietnē https://www.gesetze-im-internet.de/aufenthg_2004/AufenthG.pdf/,

angļu valodas versijā pieejams tīmekļvietnē https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_aufenthg/englisch_aufenthg.pdf.

AufenthG 5. pants – Izsniegšanas vispārējie nosacījumi

- 1) Uzturēšanās atļaujas izsniegšana parasti ir pakārtota nosacījumiem, ka
  1. ir pietiekami iztikas līdzekļi,
  - 1a. ir noskaidrota ārvalstnieka identitāte un, ja viņam nav tiesību atgriezties citā valstī, valstspiederība,
  2. nepastāv izraidīšanas intereses,
  3. ciktāl nav tiesību uz uzturēšanās atļaujas izsniegšanu, ārvalstnieka uzturēšanās cita iemesla dēļ neietekmē vai neapdraud Vācijas Federatīvās Republikas intereses, un
  4. saskaņā ar 3. pantu tiek izpildīts pienākums būt pases turētājam.
- 2) Turklāt uzturēšanās atļaujas, ES zilās kartes, uzņēmuma ietvaros pārcelta darbinieka uzturēšanās atļaujas “ICT”, atļaujas veikt darījumdarbību vai pastāvīgās uzturēšanās – Eiropas Savienībā atļaujas izsniegšana ir pakārtota nosacījumiem, ka ārvalstnieks
  1. ir iecerējis ar nepieciešamo vīzu un
  2. izsniegšanai atbilstošu informāciju jau ir sniedzis vīzas pieteikumā.

No šīm prasībām var atkāpties, ja ir izpildīti nosacījumi tiesībām uz uzturēšanās atļaujas izsniegšanu vai ja, ņemot vērā atsevišķā gadījuma īpašos apstākļus, nav lietderīgi atsākt vīzas izsniegšanas procedūru. [..]

AufenthG 27. pants – Ģimenes atkalapvienošanās princips

- 1) Uzturēšanās atļauja ģimenes kopdzīves veidošanai un saglabāšanai Vācijas federatīvajā teritorijā (ģimenes atkalapvienošanās) ģimenes locekļiem ārvalstniekiem tiek izsniegta un pagarināta laulības un ģimenes aizsardzībai saskaņā ar *Grundgesetz* [Pamatlikuma] 6. pantu.

[..]

- 3) Ģimenes atkalapvienošanās nolūkā pieprasītas uzturēšanās atļaujas izsniegšana var tikt atteikta, ja persona, pie kuras notiek ģimenes atkalapvienošanās, citu ģimenes locekļu vai citu māsaimniecības locekļu apgādībai ir atkarīga no pabalstiem saskaņā ar *Sozialgesetzbuch* [Sociālā nodrošinājuma kodeksa] II vai XII grāmatu. No 5. panta 1. punkta 2.apakšpunkta var atkāpties.

AufenthG 25. pants – Uzturēšanās humānu apsvērumu dēļ

[..]

5) Uzturēšanās atļauja var tikt piešķirta ārvalstniekam, kura pienākums izceļot ir noteikts ar izpildāmu aktu, ja viņa izceļošana tiesisku vai faktisku iemeslu dēļ ir neiespējama un ja paredzamā laikā nevar rēķināties ar izceļošanas šķēršļu izzušanu. [..]

AufenthG 28. pants – Ģimenes atkalapvienošanās ar Vācijas pilsoni

1) Uzturēšanās atļauja ir jāpiešķir:

1. Vācijas pilsoņa laulātajam, kurš ir ārvalstnieks;
2. Vācijas pilsoņa nepilngadīgam bērnam, kurš nav stājies laulībā;
3. nepilngadīga bērna, kurš ir Vācijas pilsonis un kurš nav stājies laulībā, vecākam, lai īstenotu aizgādību,

ja Vācijas pilsoņa pastāvīgā dzīvesvieta atrodas Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā. Atkāpjoties no 5. panta 1. punkta 1. apakšpunkta, tā ir piešķirama pirmā teikuma 2. un 3. punktā minētajos gadījumos. Tā, atkāpjoties no 5. panta 1. punkta 1. apakšpunkta, parasti ir jāpiešķir pirmā teikuma 1. punktā minētajos gadījumos.

AufenthG 54. pants – Izraidīšanas intereses

[..]

(2) Izraidīšanas intereses 53. panta 1. punkta izpratnē ir būtiskas, ja ārvalstnieks

[..]

9. ir atkārtoti un nopietni pārkāpis tiesību normas vai tiesu vai administratīvos lēmumus vai rīkojumus vai ārpus Vācijas Federatīvās Republikas teritorijas ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kas Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā Federācijā klasificē ir uzskatāms par tīši izdarītu noziedzīgu nodarījumu.

AufenthG 95. pants – Noteikumi par kriminālsodiem

1) Brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai naudas sodu piespriež personai, kura

[..]

2. Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā uzturas bez 4. panta 1. punkta pirmajā teikumā paredzētās uzturēšanas atļaujas, ja

- a) ja uz personu attiecas prasība atstāt valsti;
- b) ja personai nav bijis noteikts izbraukšanas termiņš vai šis termiņš ir beidzies un
- c) un ja personas izraidīšana nav tikusi apturēta;

[..].

2.

- 14 Tiesvedība ir jāaptur. Atbilstoši LESD 267. pantam ir jāsaņem Eiropas Savienības Tiesas (turpmāk tekstā – “Tiesa”) prejudiciāls nolēmums par lēmuma rezolutīvajā daļā formulētajiem jautājumiem. Šie jautājumi ir par LESD 20. panta interpretāciju. Tā kā runa ir par Savienības tiesību interpretāciju, tā ietilpst Tiesas kompetencē.
- 15 Prejudiciālie jautājumi ir būtiski nolēmuma pieņemšanai, un Tiesai tie ir jāizskaidro.
- 16 Lai juridiski izvērtētu izskatāmā strīda priekšmetu, proti, vai prasītājam arī par laikposmu pirms 2023. gada 23. novembra (starpsprieduma datums) pienākas uzturēšanas tiesības, izšķirīga nozīme ir tam, vai ir radušās uzturēšanās tiesības, kas izriet no LESD 20. panta, vai tās saskaņā ar Savienības tiesībām rodas automātiski un no kura brīža tās ir radušās.
- 17 Iesniedzējtiesas ieskatā ir pierādīts, ka uzturēšanās atļaujas izsniegšana saskaņā ar *AufenthG* pirms 2023. gada 23. novembra ir pretrunā valsts tiesībām. Pamatojoties uz to, ka izdarīts *AufenthG* 95. panta 1. punkta 2. apakšpunktā minētais noziedzīgais nodarījums, līdz šim brīdim [datumam] pastāvēja izraidīšanas intereses *AufenthG* 54. panta 2. punkta 9. apakšpunkta izpratnē. Aktuāli tas bija līdz 2023. gada 23. novembrim, tādējādi parastie izsniegšanas nosacījumi saskaņā ar *AufenthG* 5. panta 1. punkta 2. apakšpunktu nebija izpildīti. Iesniedzējtiesas skatījumā tikai no 2023. gada 23. novembra no tiem varēja atkāpties. Šā iemesla dēļ uzturēšanas atļaujas izsniegšana humānu apsvērumu dēļ saskaņā ar *AufenthG* 25. panta 5. punktu tāpat bija izslēgta.

Par pirmo jautājumu:

- 18 Valsts tiesu judikatūrā daļēji pamatojas uz principu, ka no LESD 20. panta izrietošie uzturēšanas atļaujas nosacījumus piemēro tikai, ja vīzas izsniegšanas procedūra nevar samērīgi tikt atsākta nekavējoties, neapšaubāmi ierobežojamā laikposmā;

Bundesverwaltungsgericht [Federālā administratīvā tiesa], 2018. gada 12. jūlija spriedums *BverwG* 1 C 16.17, ECLI:DE:BVerwG:2018:120718U1C16.17.0 (*juris*, 35. punkts); tāpat, piemēram, *Oberverwaltungsgericht des Landes Sachsen-Anhalt* [Saksijas-Anhaltes Augstākā administratīvā tiesa], 2022. gada 21. septembra nolēmums *OVG Magdeburg* 2 M 68/22, ECLI:DE:OVGST:2022:0921.2M68.22.00 (*juris*, 12. punkts); Savienības tiesību kontekstā uzturēšanās tiesības, kas izriet no LESD 20. panta, atkrīt gadījumā, ja ārvalstniekam Savienības teritorija ir jāpamet tikai uz īsu, neapšaubāmi ierobežojamu laikposmu vīzas saņemšanas procedūras īstenošanai.

- 19 Pamatojumam tiek norādīts uz lietu K.A. Tajā Tiesa norādīja, ka LESD 20. panta mērķim būtu pretrunā piespiest trešās valsts valstspiederīgo uz nenoteiktu laiku atstāt Savienības teritoriju;

spriedums, 2018. gada 8. maijs, K.A. (C-82/16, ECLI:EU:C:2018:308, *curia.eu*), 57. punkts.

- 20 No tā *a contrario* tiek secināts – tā dara arī atbildētāja –, ka Savienības teritorijas pamešana uz īsu, neapšaubāmi ierobežojamu laikposmu neietekmējot tiesības, kas izriet no LESD 20. panta, [un] būtiskās tiesības šādi netiekot ierobežotas.

- 21 Iesniedzējtiesa šajā ziņā pauž šaubas. Tās, no vienas puses, tiek pamatotas ar faktu, ka minētajā lietā K.A. Tiesa kā neatbildētu ir atstājusi ceturto prejudiciālo jautājumu (4. punkta d) apakšpunkts), imigrācijas iestādes un daļēji valsts judikatūrā veiktā interpretācija *a contrario* līdz ar to ir nesvarīga. Minētajā lietā tika nepārprotami jautāts, vai nozīmīgs aspekts esot fakts, ka pienākums iesniegt [..] pieteikumu izcelsmes valstī izraisa tikai to, ka Savienības pilsonim attiecīgā gadījumā uz noteiktu laiku ir jāatstāj visa Savienības teritorija. Turklāt nolēmums tika pasludināts, pastāvot iecelšanas aizliegumam atbilstoši 11. pantam Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi.

- 22 Turpretim lietā XU Tiesa, šķiet, ir uzsvērusi, ka no LESD 20. panta atvasināto uzturēšanās tiesību atzīšanai pats par sevi ir pietiekams konstatējums, ka trešās valsts valstspiederīgajam, Savienības pilsoņa ģimenes loceklim, nevar piešķirt uzturēšanās tiesības atbilstoši valsts tiesībām vai atvasinātajām Savienības tiesībām, ja vien starp šo valstspiederīgo un Savienības pilsoni pastāv tāda atkarības saikne, kuru dēļ Savienības pilsonis būtu spiests pamest Savienības teritoriju, ja viņa ģimenes loceklis, trešās valsts valstspiederīgais, tiktu izraidīts;

spriedums, 2022. gada 5. maijs, XU un QP (C-451/19, ECLI:EU:C:2022:354, *curia.eu*), 48. punkts.

- 23 Uzturēšanās atļaujas izsniegšanai saskaņā ar *AufenthG* 28. panta 1. punkta pirmā teikuma 3. punktu ģimenes atkalapvienošanās nolūkā atbilstoši *AufenthG* 5. panta

2. punkta pirmā teikuma 1. punktam obligāts ir nosacījums, ka trešās valsts valstspiederīgais pirms tam ir iecerojis ar nepieciešamo vīzu, tātad ģimenes atkalapvienošanās nolūkā izsniegtu vīzu. Izņēmums saskaņā ar *AufenthG* 5. panta 2. punkta otro teikumu ir tad, ja atsevišķā gadījuma īpašos apstākļu dēļ nav lietderīgi atsākt vīzas izsniegšanas procedūru. Ja tālab iestāde nonāk pie atziņas, ka vīzas izsniegšanas procedūra esot lietderīga, it īpaši tādēļ, ka tā esot samērīgi atsākama īsā laikposmā, uzturēšanās atļauja saskaņā ar valsts tiesībām ir izslēgta. Līdz ar to principā rodas LESD 20. panta piemērošanas jomai atbilstīgi apstākļi.

- 24 Šajā sakarā turklāt ir jākonstatē, ka LESD 20. pants, ar kuru nodibināts Savienības pilsoņa statuss, nodrošina primāras un individuālas tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ievērojot LESD noteiktos ierobežojumus un nosacījumus, kā arī to īstenošanai noteiktos pasākumus. Bez tiesībām iecerēšanas tiesībām šīm tiesībām nav vērtības;

spriedums, 2023. gada 27. aprīlis, M.D. (C-528/21, ECLI:EU:C:2023:341; curia.eu), 59. punkts, un 2023. gada 22. jūnijs, X (C-459/20, ECLI:EU:C:2023:499, curia.eu), 30. punkts.

- 25 Turklāt saskaņā ar starptautisko tiesību principiem dalībvalsts nevar atteikt pati saviem valstspiederīgajiem tiesības iecerēt tās teritorijā un tajā palikt; tātad šiem valstspiederīgajiem šajā dalībvalstī ir beznosacījuma uzturēšanās tiesības;

spriedums, 2023. gada 22. jūnijs, X (C-459/20, ECLI:EU:C:2023:499, curia.eu), 41. punkts.

Par otro jautājumu:

- 26 Valsts tiesu judikatūrā dominē ieskaits, ka uzturēšanas tiesības, kas izriet no LESD 20. panta, rodas tieši saskaņā ar Savienības tiesībām, līdz ar to valsts iestādēm tās vienīgi esot jāapstiprina;

Bundesverwaltungsgericht, 2018. gada 12. jūlija spriedums 1 C 16.17, ECLI:DE:BVerwG:2018:120718U1C16.17.0 (*juris*, 34. punkts): uzturēšanās tiesības *sui generis*; *Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz* [Reinzemes-Pfalcas federālās zemes Augstākā administratīvā tiesa] Koblenca, 2021. gada 13. janvāra lēmums 7 D 11208/20, ECLI:DE:OVGRLP:2021:0113.7D11208.20.00 (*juris*, 24. punkts) un 2021. gada 23. septembra spriedums 7 A 10337/21, ECLI:DE:OVGRLP:2021:0923.7A10337.21.00 (*juris*, 9. punkts); *Verwaltungsgericht der Freien Hansestadt Bremen* [Hanzas brīvpilsētas Brēmenes federālās zemes Administratīvā tiesa (*VG Bremen*)], 2022. gada 30. maija spriedums 4 K 2202/19, ECLI:DE:VGHB:2022:0530.4K2202.19.00 (*juris*, 36. punkts); *Fleuß, Unionsbürgerschaft und Freizügigkeit*, publicēts *VerwArch* [Verwaltungsarchiv] 2022, 201(243); tāpat attiecībā uz Austriju – Austrijas *Oberster Gerichtshof* [Augstākā tiesa], 2017. gada 13. septembra atzinums

10 ObS 64/17k un 2020. gada 21. janvāra [lēmums] 10 ObS 178/19k[b], pieejami tīmekļvietnē *ris.bka.gv.at*.

- 27 Iesniedzējtiesa šajā ziņā pauž šaubas. Tā sliecas uzskatīt, ka tiesības, kas izriet no LESD 20. panta, nerodas tieši saskaņā ar Savienības tiesībām, tikai valsts iestādēm tās ir jāpiešķir vai jānodrošina;

Verwaltungsgericht Düsseldorf [Diseldorfas administratīvā tiesa] (*VG Düsseldorf*), 2020. gada 29. oktobra spriedums, 8 K 5234/19, ECLI:DE:VG D:2020:1029.8K5234.19.00 (*juris*, 85. punkts); līdzīgi ir nospriedusi *Verwaltungsgericht München* [Minhenes administratīvā tiesa] (*VG München*), 2021. gada 12. oktobra spriedums, M 4 K 20.2386, ECLI:DE:VGMUENC:2021:1012.M4K20.2386.00 (*juris*, 102. punkts).

- 28 Iesniedzējtiesai šajā ziņā šķiet, ka Tiesas judikatūrā ir konstatēts, kā Savienības tiesību kontekstā rodas uzturēšanās tiesības.

- 29 Jautājumā par tiesībām saskaņā ar asociācijas nolīgumu un tiesībām, kas izriet no Asociācijas padomes Lēmuma Nr. 1/80 6. un 7. panta, Tiesa uzsver, ka Turcijas darba ņēmējam “vismaz šajā brīdī pienākas uzturēšanās tiesības”, ka tieši piešķirtās sociālās tiesības to obligāti “nozīmē”;

spriedums, 1990. gada 20. septembris, *Sevince* (C-192/89, ECLI:EU:C:1990:322, *curia.eu*), 29. punkts, attiecībā uz Asociācijas padomes Lēmuma Nr. 1/80 6. pantu: angļu valodā “*the existence [...] of a right of residence*”; franču valodā: “*l’existence [...] d’un droit de séjour*”;

- 30 Šajā ziņā arī Asociācijas padomes Lēmuma Nr. 1/80 7. pantā minētās tiesības ir saskaņā ar Savienības tiesībām. Tā, piemēram, ir atzīts lietā *Bekleyen*: “obligāti paredz no tām izrietošu attiecīgās personas uzturēšanās tiesību esamību”;

spriedums, 2010. gada 21. janvāris, *Bekleyen* (C-462/08, ECLI:EU:C:2010:30, *curia.eu*), 17. punkts: franču valodā: “*l’existence d’un droit corrélatif de séjour*”, angļu valodā: “*necessarily imply the existence of a concomitant right of residence*”.

- 31 Arī lietā *Baumbast*, kurā tika aplūkotas uzturēšanās tiesības, kas izriet no 12. panta bijušajā Padomes Regulā (EEK) Nr. 1612/68 (1968. gada 15. oktobris) par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienā, Tiesa norāda, ka “vecākiem, kas galvenokārt [faktiski] rūpējas par bērniem, neatkarīgi no viņa pilsonības ir dotas tiesības uzturēties kopā ar viņiem [bērniem]”;

spriedums, 2002. gada 17. septembris, *Baumbast un R* (C-413/99, ECLI:EU:C:2002:493, *curia.eu*), 75. punkts).

- 32 Līdzīgi ir lietā *Chen*, kurā tika aplūkota situācija ar pārrobežu elementu. Attiecībā uz EKL bijušo 18. pantu un Padomes Direktīvu (1990. gada 28. jūnijs) 90/364/EEK par tiesībām uz dzīvesvietu Tiesa norāda: ja Savienības tiesības

piešķir uzturēšanās tiesības bērnam, tad tās ir „šīs pašas tiesību normas“, kas konkrētajam no vecākiem “ļauj uzturēties ar viņu uzņēmējā dalībvalstī”;

spriedums, 2004. gada 19. oktobris, *Zhu un Chen* (C-200/02, ECLI:EU:C:2004:639, *curia.eu*), 46. punkts: franču valodā: “*ces mères dispositions permettent au parent*”, angļu valodā: “*those same provisions allow a parent*”.

- 33 Turpretim lietā *Zambrano* Tiesa pirmām kārtām izvirza negatīvu kritēriju. Tajā dalībvalstīm ir “liegts” atteikt uzturēšanās un darba atļauju. Iesniedzējtiesas ieskatā tam ir cits, salīdzinot ar iepriekš minētajām uzturēšanās tiesībām Savienības tiesību kontekstā, piemēram, kuras izriet no Asociācijas padomes Lēmuma Nr. 1/80 6. un 7. panta, ir citāds risinājums. Acīmredzot šīs tiesības nerodas, tās nav nešaubīgas, tās uzturēšanos neatļauj tieši, jo dalībvalstīm varētu būt tiesības liegt uzturēšanos;

spriedums, 2011. gada 8. marts, *Ruiz Zambrano* (C-34/09, ECLI:EU:C:2011:124, *curia.eu*), 45. punkts.

- 34 Arī lietā *Chavez-Vilchez* Tiesa norāda uz uzturēšanās tiesību atteikumu;

spriedums, 2017. gada 10. maijs, *Chavez-Vilchez* (C-133/15, ECLI:EU:C:2017:354, *curia.eu*), 72. punkts): angļu valodā: “*a refusal of a right of residence*”; franču valodā: “*dans le cas d’un tel refus*”.

- 35 Tajā pašā laikā tiek formulēts pozitīvi attiecībā uz dalībvalstu kompetenci (“tas dalībvalstij liedz”): “uzturēšanās tiesību piešķiršanu”;

spriedums, 2017. gada 10. maijs, *Chavez-Vilchez*, (C-133/15, ECLI:EU:C:2017:354, *curia.eu*), 73. un 78. punkts); līdzīgs ir spriedums, 2022. gada 5. maijs, XU un QP (C-451/19, ECLI:EU:C:2022:354, *curia.eu*), 48. punkts): attiecīgajai dalībvalstij principā ir uzlikts pienākums atzīt valstspiederīgajam atvasinātās uzturēšanās tiesības.

- 36 Atbilstoši otrais jautājums attiecas uz to, vai no LESD 20. panta izrietošo uzturēšanās tiesību “piešķiršanas” pienākums ir dalībvalstu kompetencē, tātad šīs tiesības jau nav radušās saskaņā ar Savienības tiesībām.

Par 3. un 4. jautājumu:

- 37 Ja uzturēšanās tiesībām būtu jārodas saskaņā ar Savienības tiesībām, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, no kura brīža šīs tiesības rodas.

- 38 Turklāt, no vienas puses, rodas jautājums, vai ar pieteikumu tiek prezumēta tiesību rašanās. Uz šādu pieteikumu Tiesa, šķiet, atsaucas lietā K.A.;

spriedums, 2018. gada 8. maijs, K.A. (C-82/16, ECLI:EU:C:2018:308, *curia.eu*), 57. punkts: “gluži pretēji – šis pieteikums ir jāizskata un jāizvērtē,

vai starp [attiecīgo] trešās valsts valstspiederīgo un attiecīgo Savienības pilsoni ir atkarības attiecības”.

- 39 Taču ir iespējams, ka prasītājas uzturēšanās tiesības jau ir radušās vienlaikus ar bērna piedzimšanu. Šķiet arī iespējams, ka tiesības rodas tikai tad, kad ir nodibināts, ka uzturēšanās tiesības saskaņā ar valsts tiesībām vai atvasinātajām Savienības tiesībām nedrīkst tikt piešķirtas, piemēram, ar agrāku, šajā gadījumā – vispirms pieņemamu valsts iestāžu nolēmumu.
- 40 Visbeidzot šie jautājumi rodas arī tad, ja minētās tiesības rodas nevis saskaņā ar Savienības tiesībām, bet gan tikai ar valsts iestādes nolēmumu par tiesībām, kas izriet no LESD 20. panta. Arī šajā gadījumā jāatbild uz jautājumu, no kura brīža minētās tiesības ir jāpiešķir ar atpakaļejošu spēku.
- 41 Lēmums ir nepārsūdzams.

[..] [rekvizīts “paraksts”]